روزنه

از نقد تا تخریب؛ حاکمیت نگاه بردوباخت در ایران امروز

علیرضا سلطانی*

● نقد و نقدپذیری امروزه به‌عنوان یکی از لوازم و به عبارتی شاخص‌های اصلی توسعه جوامع شناخته می‌شود. اما در ایران امروز باید اعتراف کرد که هنوز فرهنگ نقد و نقدپذیری با وجود تجربه تحولات سیاسی بزرگ برای رسیدن به انسجام و اجماع ملی، نهادینه نشده است. برای اثبات این مهم کافی است تأمل و درنگی در ماهیت، شکل و روند نقادی‌ها و به عبارت دقیق‌تر اختلافات و منازعات سیاسی حول چند موضوع مهم و البته پرچالش اخیر شود: برجام، قراردادهای جدید نفتی و FATF. در اهمیت این موضوعات و ضرورت نقد و بررسی آنها برای تحقق بهترین شرایط تأمین منافع ملی هیچ شک و تردیدی وجود ندارد. اما با وجود این اهمیت، به نظر می‌رسد شرایط خاص کشور برای همه گروه‌ها و جریان‌های سیاسی به صورت یکسان درک نشده و اجماع ملی بر سر آن شکل نگرفته است. در نتیجه مواضع اعلامی از سوی جریان‌های سیاسی نسبت به این مسائل از دایره نقد کارشناسی خارج شده و ماهیت تقابلی، تخریبی، تهدید رقابت و منازعه سیاسی پیدا کرده است. استفاده راحت و گسترده از واژه‌ها و اصطلاحاتی مانند «خائن»، «مزدور»، «جاسوس» و مانند این که هرکدام در قوانین کشور بار حقوقی و جزایی خاص خود را دارد یا طرح مسائلی مانند «اجرای این تصمیم، خروش و خیزش مردم را در پی دارد» که مصداق التهاب‌آفرینی و مخل امنیت عمومی است، امروز امری عادی در فضای سیاسی و رسانه‌ای شده است. در نبود کارشناسان، نخبگان و متخصصان و حاشیه‌نشینی آنها که عمدتا ناشی از حاشیه‌نشین‌کردن آنها و همچنین محافظه‌کاری آنهاست، گروه‌ها و فعالان سیاسی با اهداف سیاسی، میدان‌دار ماجرا شده‌اند و بی‌محابا و بدون توجه به الزامات قانونی و البته در سکوت نهادهای نظارتی مسئول، دولت و مقامات مسئول را در فضای عمومی و رسانه‌ای به باد استهزا، تخریب و اتهام می‌گیرند. استفاده از واژه‌هایی مانند خائن، جاسوس و مزدور برای مسئولان کشور جدای از اینکه قبح و زشتی آنها را در جامعه از بین می‌برد، بذر بی‌اعتمادی و ناامیدی را در سطح جامعه و مردم می‌گسترانند، اطمینان و اعتماد فعالان اقتصادی و صاحبان کسب‌وکار را به‌شدت کاهش می‌دهد، قدرت و اعتمادبه‌نفس مسئولان را در مواجهه با رقبا و طرف‌های خارجی کاهش می‌دهد، ریسک‌پذیری و مسئولیت‌پذیری را در میان مسئولان در اتخاذ تصمیمات بزرگ از بین می‌برد و پیام‌های منفی برای خارجی‌هایی که قصد همکاری با کشور دارند ارسال می‌کند؛ مبنی بر اینکه شرایط مناسب داخلی برای همکاری با ایران وجود ندارد. ضمن اینکه به دشمنان و مخالفان خارجی نیز پیام‌هایی حاکی از عدم اجماع ملی و بهره‌گیری از آن برای مقابله با کشور، منتقل می‌کند.حال این سؤال مطرح می‌شود که دلیل اصلی وجود چنین شرایطی در فضای امروز کشور چیست؟ دلیل اصلی را باید در بروز و افزایش شکاف فکری و سیاسی جست‌وجو کرد. این انشقاق در مسائلی که با سرنوشت سیاسی گروه‌ها و جریان‌های سیاسی مرتبط بوده و در فصول منتهی به انتخابات نیز تقویت می‌شود، چالش‌های سیاسی را تشدید کرده و زمینه عبور از مدار نقد و ورود به دایره تخریب و تهدید را موجب می‌شود. به طور طبیعی در چنین فضایی، چالش‌های فکری به چالش‌های سیاسی تبدیل می‌شود و جریان‌ها و فعالان سیاسی با ادبیات خاص خود وارد میدان شده و در مقابل نهادها کارشناسی و کارشناسان از میدان نقد و نظر خارج می‌شوند. نتیجه ماجرا حاکم‌شدن نگاه صفر و صدی یا برد و باخت در جامعه است. این مسئله به عینه درباره سه موضوع مورد نظر یعنی برجام، قراردادهای جدید نفتی و FATF دیده می‌شود. دراین‌میان باید به نقش مراکز یا مراجعی که به لحاظ قانونی وظیفه روشنگری و اعلام مواضع در قبال مسائل فوق را دارند نیز اشاره کرد. این نهادها یا مراجع با توجه به وظیفه قانونی مسئول نظارت، بررسی و رسیدگی به سیاست‌ها و تصمیمات اتخاذی و همچنین اقدامات اجرائی هستند. بدیهی است سکوت این نهادها و مراجع که می‌تواند آگاهانه یا ناآگاهانه باشد، به فضای تخریب و التهاب‌آفرینی و مهم‌تر از آن کاهش اعتماد عمومی دامن بزند. این علاوه بر ظرفیت بالای نقدپذیری تصمیم گیران و مجریان و پذیرش عملی نقد، ارائه پاسخ، رفع ابهامات و انجام اصلاحات لازم در تصمیمات در کمترین زمان و با بیشترین اقبال است. سکوت، بی‌توجهی و به‌رسمیت‌نشناختن منتقدان به طور طبیعی، فضای نقد را به تخریب و جنجال هدایت خواهد کرد. نتیجه اینکه، فضای عمومی کشور، فضایی متناسب با شرایط حاکم بر آن نیست. تقابل، تخریب، جنجال، التهاب‌آفرینی و مسائلی از این قبیل حلال مشکلاتی همچون بی‌کاری گسترده، رشد اقتصادی پایین، فقر و نابرابری و ناهنجاری‌های اجتماعی نیست. کشور در شرایط کنونی نیازمند آرامش و ثبات است. این مهم نیز مستلزم اجماع نسبی ملی و وحدت و همدلی میان گروه‌ها و جریان‌های سیاسی است. شرایط کنونی نتیجه‌ای جز عقب‌ماندگی بیشتر کشور و جری‌ترشدن رقبای منطقه و بین‌المللی ایران و ضعیف‌ترشدن جایگاه و قدرت کشور در سطح جهانی ندارد.

مسعود پزشکیان، نایب‌رئیس مجلس:

مقام معظم رهبری دفاع نمی‌کرد، تیم هسته‌ای را اعدام می‌کردند

شرق، مجید پالوایه: مسعود پزشکیان، نایب‌رئیس مجلس، روز گذشته در یک نشست خبری در شهر تبریز به سؤالات مختلف خبرنگاران درباره مسائلی مانند برجام، انتقادات از دولت، ماجرای FATF، موضوع حصر و البته جنجال‌های نادر قاضی‌پور و مسئله فراکسیون ترک‌زبانان مجلس پاسخ داد.

نایب‌رئیس مجلس در این نشست خبری با بیان اینکه با داد و بیداد نمی‌توان کشور را مدیریت کرد و باید با داشتن اطلاعات کامل، شفاف و دقیق این امر را انجام داد، گفت: «براساس فرمایش رهبری، ارائه آمار غلط به مردم، گناه کبیره است. اگر اطلاعات کامل و شفافی نداشته باشیم، نمی‌توانیم مشکلات موجود کشور در حوزه‌های مختلف را رفع کنیم». او در ادامه تأکید کرد: «اگر این مهم محقق شود، هیچ شخصی جرئت نمی‌کند که در جامعه اقدام به فساد، رانت‌خواری، رشوه و... کند. سازمان‌های مبارزه با فساد، مبارزه با قاچاق و... تشکیل داده‌ایم؛ ولی با گذشت بیش از ۳۸ سال از پیروزی انقلاب اسلامی هنوز هم مشکلات این‌چنینی را حل نکرده‌ایم. داشتن اطلاعات و داده‌های شفاف باعث می‌شود که شاهد رشوه، فساد، رانت و... در کشور نباشیم». پزشکیان با بیان اینکه در اروپا مرز وجود ندارد؛ ولی قاچاق هم وجود ندارد؛ چون شفافیت وجود دارد، تصریح کرد: «مشکلات ما به خاطر این است که کارشناسی به قضیه نگاه نمی‌کنیم».

با پررویی می‌گویند هرچه ما می‌گوییم، درست است

پزشکیان با اشاره به مصاحبه اخیر خود با یکی از خبرنگاران محلی و انتشار برخی مطالب به نقل از خود گفت: «با جرئت و جسارت به این خبرنگار گفتم که اطلاعات تخصصی دراین‌باره ندارم؛ حتی به این فرد گفتم که FATF یعنی چه؟ نتوانست جواب بدهد و گفتم وقتی چیزی را نمی‌دانی، بحث نکن. به جای اینکه وقتی می‌گویم «نمی‌دانم» برخی رسانه‌ها مسخره کنند، باید تلاش کنیم که فرهنگی در جامعه نهادینه شود که فقط هر شخصی در حوزه تخصص خودش اظهارنظر کند». نایب‌رئیس مجلس افزود: «عده‌ای با پررویی هرچه تمام می‌گویند که هرچه آنها می‌گویند، صحیح و درست است و دوست ندارند که برخورد و رفتار علمی و تخصصی در جامعه نهادینه شود». او همچنین گفت: «در تمامی کشورهای پیشرفته و توسعه‌یافته دنیا، مبدأ و مقصد تمامی پول‌ها مشخص است. اگر می‌خواهیم با دنیا تعامل داشته باشیم، باید خودمان را با اصول و سیاست‌های حقوق بین‌الملل وفق دهیم؛ وگرنه سایر کشورها در عرصه بین‌الملل حاضر به همکاری و تعامل با ما نخواهند بود. اگر این موضوع، تصمیم غلطی است؛ باید شورای‌عالی امنیت ملی بررسی کند و نظرش را ارائه دهد؛ وگرنه این موضوع، مصوب مجلس است و براساس همین امر، به دولت اجازه اجرای آن داده شده است». پزشکیان همچنین در پاسخ به سؤالی درباره اظهارات اخیر آیت‌الله علم‌الهدی، در ارتباط با بی‌اطلاعی از ماجرای FATF گفت: «کاری ندارم. ایشان هرچه می‌خواهد بگوید». او تصریح کرد: «من به عنوان نماینده اطلاعات اولیه از این تفاهم‌نامه دارم؛ ولی باید کارشناس نتیجه نهایی را برای آن ارائه دهد. من به عنوان نماینده و غیرکارشناس متخصص در موضوع FATF نمی‌توانم دخالت کنم. هر کاری را باید به متخصص آن ارجاع دهیم. تصمیمات ما باید کارشناسی‌شده باشد و با ارائه طرح‌های دوفوریتی غیرکارشناسی حدود چهار دهه است که نمی‌توانیم مشکلات کشور را حل کنیم».

پزشکیان همچنین در ادامه درباره مطالب مطرح‌شده از سوی مخالفان برجام گفت: «باید منتقدان برجام به این سؤال پاسخ دهند که اگر برجام نبود، چه اتفاقی برای این کشور می‌افتاد؟ اگر رهبری، اجازه اجرای برجام را نمی‌دادند و این موضوع را تأیید نمی‌کردند، هیچ قدرتی جرئت مذاکره و اجرای برجام را نداشت». این نماینده مردم تبریز، اسکو و آذرشهر در پاسخ به افرادی که سند برجام را ذلت‌بارترین سند در تاریخ جمهوری اسلامی ایران عنوان می‌کنند، گفت: «افرادی که چنین اظهاراتی می‌کنند، به شخص رهبر معظم انقلاب اسلامی، بی‌اعتنا هستند». نایب‌رئیس مجلس با اشاره به حمله‌ها و هجمه‌های مخالفان به مذاکرات هسته‌ای و برجام گفت: «اگر رهبر انقلاب از تیم هسته‌ای دفاع نمی‌کرد، آنها را به عنوان خائن دستگیر و اعدام می‌کردند».

درباره حرف‌های قاضی‌پور صحبت نمی‌کنم

پزشکیان در بخشی از این نشست خبری درباره تشکیل فراکسیون ترک‌زبانان و انتقادات وارد به تشکیل این فراکسیون گفت: «اصل ۱۵ قانون اساسی می‌گوید حرف‌زدن و نوشتن با زبان محلی حق ماست. ما هم می‌گوییم حاکمیت قانون را اجرا کند و بهانه را از دست مخالفان بگیرد». او در واکنش به استفاده برخی از جریان‌های معاند از این شعارها گفت: «هیچ دیوانه‌ای ایران را رها نمی‌کند و برود سمت آذربایجان. دنیا دارد مرزها را برمی‌دارد. ما حالا برویم مرز ایجاد کنیم؟ این دیوانگی است». پزشکیان با بیان این سؤال که آیا کسی که می‌خواهد ترکی بنویسد و بخواند، ضدانقلاب است، گفت: «صداوسیما چرا به خودش اجازه می‌دهد به ترک‌زبانان توهین کند. پیش خدا تقوا مسئله است. هیچ قومی از قوم دیگر برتر نیست». عضو هیأت‌رئیسه فراکسیون امید همچنین با بیان اینکه کسانی که از ملت ترک استفاده می‌کنند و جدایی‌طلبی می‌کنند، بی‌خود می‌کنند، تصریح کرد: «قانون باید اجرا شود و اگر هم قانون غلط است، قانون جدید بیاورند و موضوع را جمع کنند». او درباره جنجال‌هایی که نادر قاضی‌پور با محوریت این فراکسیون ایجاد کرده، هم گفت: «حرف ما در فراکسیون اجرای قانون است. درباره حرف‌های قاضی‌پور حرف نمی‌زنم. وقتی یک نفر بی‌ربط حرف می‌زند، باید گذاشت رفت. البته او بعدا عذرخواهی کرد؛ ولی به‌هرحال نباید از محدوده ادب و انصاف خارج شد». پزشکیان با بیان اینکه نباید به هم توهین کنیم، افزود: «متأسفانه قاضی‌پور ناراحت می‌شود برخی حرف‌ها را می‌زند و خودش را به مشکل می‌اندازد». او درباره اجرای اصل ۱۵ قانون اساسی هم با تأکید بر اینکه به طور جدی پیگیر اجرای این اصل هستم، گفت: «با وزیر آموزش‌وپرورش صحبت کردم و گفتند کتاب‌هایی آماده کرده‌ایم. در ادامه هم با رئیس‌جمهور صحبت خواهیم کرد تا بهانه از ضد انقلاب گرفته شود».

در تعیین اعضای کمیسیون‌ها حق بعضی‌ها خورده شد

پزشکیان با بیان اینکه قانون درباره انتخابات نارسا است و رهبری هم به این موضوع اشاره کردند، گفت: «در زمان رسیدگی به شکایات نمی‌شد به هشت هزار پرونده رسیدگی کرد. شورای نگهبان می‌گوید برای من صلاحیت محرز نشده و راست می‌گوید؛ چون فرصت خواندن پرونده را نداشته‌اند». نایب‌رئیس مجلس با بیان اینکه ما این مشکل را در مجلس هم داریم، افزود: «ما نتوانستیم براساس توانمندی افراد را در کمیسیون قرار دهیم و حق طرف را خوردیم، ولی گفتیم قانون است». او با تأکید بر اینکه آیین نامه مجلس هم غلط است، گفت: «در مجلس خواستم براساس توانمندی افراد را چینش کنم، ولی گفتند مدیریت بلد نیستی. ۳۸ سال است که وضع ما این‌طور است».

«بچه» گفتنم درست نبود

پزشکیان با اشاره به برخوردهای دوگانه با بی‌عدالتی‌ها هم گفت: «سازمان‌های نظارتی سلیقه‌ای عمل می‌کنند. بعضی‌ها را می‌بینند برخی‌ها را که می‌خواهند نمی‌بینند». او در این رابطه به ادغام یک‌شبه سه وزارتخانه در دولت قبل اشاره کرد و گفت: «یک‌شبه سه وزارتخانه را در هم ادغام می‌کنند و هیچ‌کس به آنها اعتراض نمی‌کند، ولی وقتی یک نفر می‌گوید بلد نیستم، به او اعتراض می‌شود».

پزشکیان همچنین با اشاره به سخنانی که در گفت‌وگوهای قبلی خود درباره مخالفان FATF بیان کرده، گفت: «در آن گفت‌وگوها اینکه از لفظ «بچه» درباره کارشناس برنامه استفاده کردم، درست نبود. ولی معتقدم ندیمی و خبرنگار هیچ‌یک کارشناس نبودند. کارشناس تعریف دارد. ندیمی نمی‌دانست متنی که می‌خواند چیست. تعهد سیاسی تعریف دارد و می‌گویند پیگیری می‌کنیم حرف شما در مجلس زده شود. این را که تصویب شود تعهد ندادند. من می‌گویم اگر این تعهد به صلاح نیست، قرارداد نبندند، ولی اگر دنبال دزد و رشوه‌خوار هستند، باید نظام بانکی را اصلاح کنند».

خانه و باغ خریدم

پزشکیان در بخش دیگری از این نشست خبری در پاسخ به سؤالی درباره نظاام پرداخت وزارت بهداشت گفت: «من قبلا حقوق‌های وزارت را نمی‌گرفتم؛ چون می‌گفتم درست نیست. من رئیس دانشگاه بودم و حقوق نمی‌گرفتم؛ اما الان می‌گیرم. الان هم خانه خریدم هم باغ خریدم؛ چون احتمالا فردا اسمم می‌شود ضد انقلاب و آبراه‌ها بسته می‌شود و آن موقع نمی‌شود کاری کرد. البته الان هم می‌گویم این پول درست نیست، ولی قانونی است. قانون باید در چارچوب عدالت باشد». پزشکیان با اشاره به کار جهادی مورد نظر رهبری، به دوران جنگ و اوایل انقلاب اشاره کرد و گفت افرادی که آن‌گونه کار می‌کردند، در اول انقلاب و حقوق نمی‌گرفتند، دیگر وجود ندارند. امروز همه حتی ۴۵ هزار تومان یارانه خود را هم می‌خواهند».

درباره حصر و ممنوع‌التصویری

نایب‌رئیس مجلس همچنین در پاسخ به سؤالی درباره موضوع حصر گفت: «متأسفانه این مورد شفاف نیست. دراین‌باره باید حکم و اتهام وجود داشته باشد. متأسفانه یک عقده در جامعه مانده که برای رفع آن باید تلاش کرد». او همچنین درباره احتمال کاندیداتوری رئیس دولت اصلاحات برای انتخابات که سؤال یکی از خبرنگاران بود هم گفت: در این شرایط که ایشان اجازه حرف‌زدن ندارد، فکر نمی‌کنم برای انتخابات بیاید؛ چون همین حرف‌ها را هم وقتی من می‌گویم شما جرئت نمی‌کنید فردا منتشر کنید». پزشکیان با بیان اینکه سیستم ما اشکال دارد، تصریح کرد: «باید نامه مولا به مالک اشتر سمبل حکومت اسلامی باشد. ولی حکومت ما مجموعه‌ای از اروپا و اسلام است و هیچ‌کدام نیست. این نمی‌شود هر رئیس‌جمهوری می‌آید آخرش بد شود. این یعنی سیستم مشکل دارد. این نمی‌شود در مجلس رأی بدهیم یک بی‌سواد برود شورای امنیت یک نفر بماند بیرون، ما باید با عدالت رفتار کنیم. در این ساختار رئیس‌جمهور نمی‌تواند کار کند و به همین دلیل هیچ رئیس‌جمهوری در ایران عاقبت‌به‌خیر نشده است».

ادامه از صفحه اول

حاشیه‌ای بر مناظره در باب کنسرت

شاید به همین دلیل هم هست که بسیاری - نه همه - از آنچه درباره این اماکن آمده است، در حکم آداب و رسوم و مستحبات و مکروهات است. در کجای فقه و شریعت به شما اجازه داده‌اند حقوق شهروندان را با استناد به زیارتی یا مذهبی‌بودن و نبودن محل زندگی‌شان، آن حقوق را توسعه دهد یا تضییق کنید؟ حقوق انسانی در فقه تابع ضوابط و قواعد خاصی است که در آنها نمی‌توان حرفی از تقدس مکان و زمان زد. خلطی که اتفاق افتاده، این است که برخی حضرات نتوانسته‌اند بین قوانین و حقوق اماکن و آستانه‌های مقدسه و حقوق شهروندان در آنجاها تفکیک کنند و گمان کرده‌اند حقوق شهروندان تابعی از قوانین آستانه‌های مقدس است. برداشت خویش را نباید با قیاس امور عرفی به اموری که در فرض نبود حجت سر از بدعت در می‌آورد، همانند اینکه فلان عمل را در محضر فلان شخصیت کسی انجام نمی‌دهد، توجیه کنیم.

د) قانون‌گرایی مشروط: نکته پایانی که در خور یادآوری است بی‌توجهی به ارزش و جایگاه قانون در این مناظره بود. عجیب‌ترین سخنی که در این مناظره شنیدم، یکسان‌دیدن قانون با تعبیر عامیانه بچاپ بچاپ بود. از اعضای محترم و حاضر در مناظره انتظار این بود که قاطعانه در این مورد موضع‌گیری کنند - گرچه برخی اعزه مخالفت خود را اعلام کردند - و به جناب رهدار بفهمانند که قانون نه‌تنها بچاپ بچاپ نیست بلکه مانعی برای تحمیل امیال و آرزوهای شخصی بر افکار عمومی است. قانون ناموس عمومی و میثاق ملی است و همان‌گونه که گفته شده، قانون بد از بی‌قانونی بهتر است.

البته در این کشور هستند کسانی که قوانین را به طور مشروط پذیرفته‌اند و معتقدند قوانین تا زمانی ارزش دارند که تأمین‌کننده ذوقیات و سلیقه‌های ما یا اعتقادات و اندیشه‌های ما باشد وگرنه ارزشی ندارد یا ارزشش مصلحتی است.

این نگاه کجا و نگاه علی (علیه‌السلام) کجا؟ که حتی درباره سنت‌های عرفی و بشری نیز به مالک دستور می‌دهد که «وَ لا تَنْقُضْ سُنَّةً صَالِحَةً عَمِلَ بِهَا صُدُورُ هَذِهِ الْأُمَّةِ وَ اجْتَمَعَتْ بِهَا الْأُلْفَةُ وَ صَلَحَتْ عَلَيْهَا الرَّعِيَّةُ وَ لا تُحْدِثَنَّ سُنَّةً تَضُرُّ بِشَيْءٍ مِنْ مَاضِي تِلْكَ السُّنَنِ فَيَكُونَ الْأَجْرُ لِمَنْ سَنَّهَا وَ الْوِزْرُ عَلَيْكَ بِمَا نَقَضْتَ مِنْهُ» سنت‌های صالحه را که میثاق عمومی ایجاده کرده مشکن و سنت‌های تأسیسی را در تقابل سنت‌های پیشین پایه‌گذاری مکن.

خبر

ظریف راهی ونزوئلا شد

● **ایلنا:** محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه کشورمان، روز گذشته در رأس یک هیأت عالی عازم ونزوئلا شد تا در اجلاس وزرای امور خارجه جنبش عدم تعهد شرکت کند. سیدعباس عراقچی، معاون امور حقوقی و بین‌المللی وزارت خارجه و مجید تخت‌روانچی معاون اروپا و آمریکای وزارت خارجه در این سفر او را همراهی می‌کنند.

ادامه از صفحه ۷

ارمنستان گاز می‌گیرد، ایران برق!

سیاست‌مداران ایروان بر این عقیده هستند که مسائل و وضعیت اقتصادی، حل بحران‌های داخلی و خارجی کشورهایی مثل قفقاز جنوبی، فقط با همکاری و اتحاد نیروهای این کشورها امکان‌پذیر است. کشور ایران نسبت به کشورهایی مثل قفقاز جنوبی مواضع متعادل و بی‌طرفی نشان می‌دهد. تهران همواره تلاش کرده در سیاست‌گذاری‌های خود، سیاست متوازن‌سازی و خط‌مشی حل‌وفصل اختلافات کشورهای هم‌جوار را دنبال کند که موضوع قره‌باغ ازجمله آنهاست. بر این اساس تحکیم مناسبات ایران و ارمنستان علاوه بر اینکه در چارچوب هماوردی قدرت‌های بین‌المللی و منطقه‌ای در قفقاز جنوبی قابل ارزیابی است، مسبوق به سوابق تاریخی، فرهنگی و منافع دوجانبه اقتصادی نیز هست. به همین سبب همکاری‌های ایران و ارمنستان، نه‌تنها رشته‌های تقویت دوستی بین دو ملت را مستحکم‌تر می‌کند، بلکه توسعه همکاری‌های دوجانبه به برقراری صلح و امنیت منطقه نیز یاری خواهد رساند. در سال ۲۰۰۵ میلادی ارزش تجارت ارمنستان با ایران برابر با ۱۰۵ میلیون دلار بود و در سال ۲۰۰۶ میلادی ارزش تجارت دوجانبه به ۲۰۰ میلیون دلار رسید. بر این اساس سران دو کشور در نظر دارند با ازمیان‌برداشتن موانع تجارت دوجانبه، حجم تجارت را به یک میلیارد دلار در هر سال برسانند. مطابق با آمار ارائه‌شده، مبادلات تجاری ایران و ارمنستان در سه‌ماهه اول سال ۲۰۱۴ میلادی با رشد ۹۸درصدی به ۴۵ میلیون دلار رسید و ایران هفتمین شریک تجاری این کشور شناخته شد. به باور آگاهان حال که آمریکا و اسرائیل سعی در جذب هرچه‌بیشتر ارمنستان به سمت خود هستند، ایران می‌تواند مزیت هم‌جواری با این کشور را به فرصتی درخورتوجه بدل کند.

شماره اول دوره جدید «مجله مروارید» منتشر شد
فروش در کیوسک های مطبوعاتی و کتابفروشی های معتبر